

Una reina del Casal de Barcelona al darrere de la creació del primer 'college' de Cambridge?

Autor: Bel·lónides
Data de publicació: 30-03-2020

La reina Elionor de Provença, del casal de Barcelona, va probablement fundar, mercès al seu marit Enric III, el primer 'college' de la universitat de Cambridge. Article del blog 'La Història Usurpada' del 28 de març del 2020.

Com es pot veure a l'imatge que obre l'article, l'escut que representa Peterhouse de Cambridge és conformat, a la seva part central, per quatre pals de gules en un camp d'or, amb una bordura que l'envolta amb vuit corones antigues.

És aquest, qui ho pot negar, un escut molt similar a l'escut reial català. En veure'l, el primer que ens preguntem és si podria ser que Catalunya i el Casal de Barcelona estiguin relacionats amb la fundació d'aquest il·lustre col·legi, el primer d'una de les universitats més prestigioses del món. I com veurem en aquest article, molts detalls històrics apunten en aquesta direcció.

Peterhouse és el més antic dels colleges de la Universitat de Cambridge, Anglaterra, i va ser fundat per Hug de Balsham, bisbe de la vila d'Ely, l'any 1284. La carta de creació de Peterhouse va ser concedida pel mateix rei d'Anglaterra, Edward I, famós per haver derrotat l'heroi escocès William Wallace, conegut com Braverheart.

L'escut del 'college' Peterhouse de Cambridge
a l'actualitat (cliqueu-hi damunt per ampliar
la imatge).

Edward I d'Anglaterra, era fill del rei Henry III d'Anglaterra i de la reina Elionor de Provença (Ais de Provença v. 1223 -

Amesbury, Anglaterra 1291), filla del comte Ramon Berenguer IV de Provença, cosí germà del nostre rei català Jaume I i nét d'Alfons el Cast. Per tant, hem de tenir present que tant la reina consort, Elionor, com el seu pare, el comte Ramon Berenguer, pertanyien al Casal de Barcelona i a la nació catalana. Per tant, utilitzaven l'escut d'armes del Casal com a senyal familiar.

Cambridge Peterhouse Old Court (cliqueu-hi damunt per ampliar la imatge)

Per què la reina Elionor de Provença era membre del Casal de Barcelona?
Perquè el comtat de Provença passa a formar part del Casal de Barcelona a partir de l'any 1113, en què Ramon Berenguer III rep tots els drets sobre aquest comtat de mans de la seva esposa Dolça, comtessa de Provença, que l'havia heretat un any abans de la seva mare. Però no serà fins a la seva mort, el 1127, que n'assumirà la titularitat. A la mort del comte, serà el seu fill Berenguer Ramon I de Provença, germà bessó de Ramon Berenguer IV de Barcelona, qui l'heretarà.

Us mostrem, a les imatges següents, diversos escuts de la reina Elionor de Provença, del Casal de Barcelona, que es troben a l'exterior i a l'interior de St Katherine's Precinct Regent's Park, de Londres.

Escuts de la reina Elionor de Provença a St Kaherine's Precinct Regent's Park,
de Londres (cliqueu-hi damunt per ampliar la imatge).

Hi havia la reina catalana Elionor de Provença al darrera de la fundació del college Peterhouse de Cambridge?
Es una possibilitat molt plausible, si tenim en compte que el seu marit, el rei Henry III, va concedir a Elionor diverses ciutats i territoris d'Anglaterra, incloent-hi la vila de Cambridge (Howell, 2001. p 113). I una altra dada que ens reforça aquesta possibilitat rau en el fet que la reina Elionor encara era viva quan el college Peterhouse de Cambridge va ser fundat el 1284, atès que ens consta que la reina va morir l'any 1291.

Hugh de Balsham, bisbe de la vila anglesa d'Ely, figura com el fundador de Peterhouse. Tanmateix, se sap ben poca cosa sobre els orígens d'aquest personatge de qui, sorprenentment, s'ignoren el lloc de naixença i de mort. Sabem, en canvi, que va ser escollit bisbe d'Ely l'any 1256, sota el regnat d'Henry III i d'Elionor de Provença, quan la vila de Cambridge ja pertanyia a les possessions concedides a la reina Elionor.

Al finestral de l'església de Thriplow, a Cambridgeshire, el retrat del bisbe Hug de Balsham apareix portant l'escut de Peterhouse de Cambridge, com podem veure a la imatge següent:

Hugh de Balsam amb l'escut de Peterhouse, Cambridge (cliqueu-hi damunt per
ampliar la imatge).

Cal tenir en compte que la reina Elionor de Provença va ser una monarca activa. Ens diuen que va ser regent del país com a mínim durant l'any 1253, quan el rei Henry III va haver de marxar fora del país, i diversos autors asseguren que era una dona intel·ligent i políticament prou hàbil. També és conegut que va portar a Anglaterra força gent de la seva cort nadiua.

Potser el bisbe Hugh en fou un d'ells. I també, com hem vist, és una possibilitat molt probable que una reina provençal i del Casal de Barcelona, Elionor de Provença, hagi estat al darrera de la creació del college més antic de la Universitat de Cambridge i, per tant, d'un dels centres educatius més prestigiosos del món.

Finalment, us adjuntem uns imatges de l'escut dels reis d'Anglaterra, Henry III i Elionor de Provença a la Royal Gallery, de la House of Lords del Palau de Westminster, seu del Parlament de la Gran Bretanya, a Londres. La Reina d'Anglaterra passa per aquesta sala cada vegada que obre la legislatura del Parlament.

Cliqueu-hi damunt per ampliar la imatge

28.3.20
Bel·lònides
Del blog historia usurpada

Enllaç:
https://historiausurpada.blogspot.com/2020/03/una-reina-del-casal-de-barcelona-va-fundar-el-primer-college-de-cambridge-peterhouse.html